

Regulace platebních služeb a inovace

Abstrakt

Tématem práce je regulace platebních služeb v kontextu inovací. Práce analyzuje českou a evropskou regulaci platebních služeb z hlediska jejího vlivu na inovace. Zároveň navrhuje konkrétní legislativní změny a doporučení *de lege ferenda*, které by zajistily, že tuzemská regulace bude podporovat inovace a zároveň naplňovat další klíčové cíle, jako je ochrana spotřebitele a finanční stabilita.

Provedená analýza potvrdila jeden z výzkumných předpokladů, tedy že regulace je klíčovým faktorem ovlivňujícím inovace v oblasti platebních služeb. Vhodně koncipovaná regulace může stimulovat inovační aktivity a konkurenci, zatímco špatně strukturovaná, příliš podrobná či kazuistická regulace může odrazovat nové subjekty od vstupu na trh a omezovat experimentování s novými technologiemi a obchodními modely. Byly identifikovány čtyři hlavní charakteristiky optimální regulace, která účinně podporuje inovace, efektivně řídí rizika spojená s poskytováním platebních služeb a zároveň naplňuje i ostatní cíle regulace: vhodně nastavené vstupní bariéry, vhodně zvolený rozsah a neutralita regulace, právní jistota a proaktivní podpora inovací.

Přestože současná tuzemská regulace obsahuje pozitivní prvky podporující inovace, jako je možnost nebankovních subjektů poskytovat platební služby a modulární přístup k licencování, byly identifikovány klíčové nedostatky negativně ovlivňující inovace a konkurenceschopnost: nadměrně dlouhá licenční řízení u České národní banky, omezený přístup nebankovních poskytovatelů k platebním systémům a bankovním účtům, nevodný způsob vymezení věcné působnosti regulace platebních služeb, nedostatek výkladových materiálů od České národní banky a nedostatečná proaktivní podpora inovací, včetně absence českého regulatorního sandboxu.

Na základě těchto zjištění jsou navrhovány konkrétní změny, včetně zrychlení licenčních řízení, zajištění přímého přístupu nebankovních subjektů k platebním systémům, posílení práv nebankovních poskytovatelů platebních služeb při zřizování účtů u bank, zavedení obecné definice platebních služeb a zřízení regulatorního sandboxu pod záštitou České národní banky. Tyto návrhy směřují k vytvoření vyváženého regulatorního rámce, který nejen chrání spotřebitele a zajišťuje finanční stabilitu, ale také vytváří prostředí podněcující vznik inovací v oblasti platebních služeb.

Klíčová slova: platební služby; regulace; inovace